

Головна » Життя » Суспільство

"Цифровий паспорт" хижака: як в Україні досліджують рись під час війни

08:00 11.06.2026 Чт
4 хв

Вчені провели експеримент із GPS на Поліссі. Що вони виявили?

ТУРЛІК'ЯН ТЕТЯНА

Рись євразійська водиться у Карпатах і на Поліссі (фото: WWF, Sweden)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з [РБК-Україна у Google](#)

Рись євразійська - один із найбільш таємничих мешканців українських лісів, чиє виживання сьогодні напряду залежить від прогресу науки та спроможності людини захистити дику природу.

РБК-Україна разом із **WWF-Україна** розповідає, як у нас досліджують рисі під час війни.

Головне:

- **Новий підхід до обліку:** Науковці відмовилися від приблизних підрахунків на користь "детерміністичного моніторингу", ідентифікуючи кожну рись за унікальним малюнком плям на хутрі.
- **Транскордонне життя:** Рисі не визнають державних кордонів - окремі особини постійно мігрують між Україною та Словаччиною.
- **Вплив війни:** На Поліссі зафіксовано зростання чисельності рисі, що пов'язують із припиненням полювання та зменшенням мисливського тиску.
- **Співжиття з людиною:** Хижакі дедалі частіше з'являються поблизу сіл, тому завданням охорони стає мінімізація конфліктів через практичні рішення, як-от електроогорожі для фермерів.
- **Майбутнє виду:** Головними викликами залишаються фрагментація лісів, браконьєрство та потреба в генетичному дослідженні популяцій для створення ефективного Національного плану дій.

Найбільша кішка Європи та її роль у екосистемі

Рись євразійська - це "парасольковий вид". Її присутність свідчить про те, що лісова екосистема збалансована, а територія - достатньо велика та непорушна. Оберігаючи оселища цього хижака, люди автоматично захищають тисячі інших видів рослин і тварин.

Доросла рись важить близько 25 кг і потребує для життя від 100 до 200 кв. км території. В Україні вона мешкає у Карпатах

та на Поліссі.

Хоча офіційна статистика налічує понад 500 особин, реальний стан популяції потребує детального вивчення, адже правовий захист у Червоній книзі - лише основа для реальних дій.

Читайте також: ["Привид лісу" з Карпат і Полісся: 10 фактів про рись, які вас здивують](#)

Рись євразійська потрапила на фотопастки (фото: WWF-Україна)

Від слідів до "цифрових паспортів"

Десятиліттями чисельність рисі визначали "дідівськими" методами: підрахунком слідів на снігу та опитуваннями місцевих жителів. Це давало лише приблизну картину.

Ситуація змінилася у 2024 році, коли WWF-Україна почав систематичний моніторинг в Ужанському національному парку. За два роки науковці опрацювали майже 50 тисяч фото- та відеофайлів із камер-пасток.

Головний інструмент ідентифікації - унікальний візерунок плям

на хутрі рисі, який працює як людські відбитки пальців.

Такий "детерміністичний моніторинг" дозволив перейти від здогадок до фактів. Якщо раніше припускали, що в парку живуть від 6 до 13 рисей, то тепер точно підтверджено: їх семеро.

Рись ідентифікують за унікальним для кожної особини візерунком на хутрі (фото: WWF-Україна)

Міжнародний мандрівник: історія рисі ID-4

Найцікавішим об'єктом досліджень став самець ID-4, якого українські вчені називають "Соніком", а словацькі колеги - "Борсуком". Цей хижак вільно перетинає кордон, доводячи, що для диких тварин державних меж не існує.

Для науковців це - сигнал про необхідність транскордонної координації. Без спільних систем моніторингу одну й ту саму тварину можуть рахувати десятки разів у різних звітах, що штучно завищує реальну статистику.

Приклад бурого ведмедя Іво, який за місяць пройшов територію трьох областей України, лише підтверджує: без співпраці з сусідами ми бачимо лише викривлену картину.

Життя під наглядом GPS: експеримент на Поліссі

На Рівненщині науковці пішли ще далі. У 2023 році на самця Борися встановили GPS-нашийник. Завдяки телеметрії з'ясувалося:

- Його індивідуальна ділянка - понад 143 кв. км.
- Хижак не цурається води, використовуючи боброві загати як мости.
- Риси можуть стримувати чисельність інвазивних видів, зокрема єнотоподібних собак.

Риси часто перетинають кордон України зі Словаччиною (фото: WWF-Україна)

Парадокс війни: як змінилося життя хижаків

Попри катастрофічні наслідки війни для довкілля, спостерігається несподівана тенденція. На Рівненщині популяція рисі зросла з 35 до 70 особин. Дослідники пояснюють це зменшенням мисливського тиску та заборонаю полювання.

Втім, це лише локальний ефект. Глобальні загрози - фрагментація лісів, будівництво доріг, браконьєрство та небезпека генетичної ізоляції через інбридинг - нікуди не зникли.

Як співіснувати з хижаком

Рись - чи не найбільш неконфліктний хижак, проте фермери іноді страждають від нападів на отари. Ефективним рішенням стали електричні огорожі. Статистика говорить сама за себе: якщо у 2018 році було зафіксовано 19 нападів на овець, то у 2023-му - лише чотири.

Науковці наголошують: майбутнє рисі залежить не лише від заповідників. Вона живе поруч із людиною, і головне завдання - навчитися мінімізувати конфлікти, зберігаючи при цьому дику природу.

Раніше ми ділились з вами кадрами з [фотопастки у Карпатах, яка зафіксувала "гіперактивного" хижака](#).

Читайте також наше [велике інтерв'ю із зоологом Ігорем Диким](#) про те, що відбувається зі світом тварин у Карпатах, у зоні бойових дій та на деокупованих територіях.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Вчені

Тварини

НОВИНИ

За рік охочих воювати в РФ проти України впало на 20%, - ISW

АНАЛІТИКА

Ірина Костюченко
кореспондентка розділу "Бізнес"

Битва за полиці. Чому Україна нарощує імпорт продуктів і хто в цьому винен

Новини України

Війна в Україні

Економіка

Світ

Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

Економіка

Фінанси

Авто

Tech

Енергетика

Біла економіка

АНАЛІТИКА

Статті

Інтерв'ю

Точка зору

ЖИТТЯ

Гроші

Зміни

Освіта

Суспільство

РОЗВАГИ

Шоу бізнес

Поради

Гороскопи

Свята

Цікаве

Спорт

LIFESTYLE

Психологія

Їжа

Подорожі

Здорове життя

Мода та краса

 РБК-УКРАЇНА

[UA](#) | [EN](#) | [RU](#)

[Про компанію](#)

[Редакційна політика і стандарти](#)

[Як стати нашим автором](#)

[Правила користування](#)

[Правова інформація](#)

[Політика конфіденційності](#)

[Контакти](#)

[Команда](#)

[Вакансії в РБК-Україна](#)

[Розмістити рекламу](#)

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Прото», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.